

भार्यावन्तः क्रियावन्तः सभार्या गृहमेधिनः । भार्यावन्तः प्रमोदन्ते भार्यावन्तः श्रियान्विताः ।

सखायः प्रविविक्तेषु भवन्त्येताः प्रियम्बदाः । पितरो धर्मकार्येषु भवन्त्यार्त्तस्य मातरः ।

२०२०

कान्तारेष्वपि विश्रामो जनस्याध्वनिकस्य वै । यः सदारः स विश्वास्यस्तस्माद्वाराः परा गतिः ।

संसरन्तमपि प्रेतं विषमेवैकपातिनं । भार्यैवान्वेति भर्तारं सततं या पतिव्रता ।

प्रथमं संस्थिता भार्या पतिं प्रेत्य प्रतीक्षते । पूर्वं मृतञ्च भर्तारं पश्चात्साध्य नुगच्छति ।

एतस्मात्कारणाद्राजन्पाणिग्रहणमिष्यते । यदाप्नोति पतिर्भार्यामिह लोके परत्र च ।

आत्मात्मनैव जनितः पुत्र इत्युच्यते बुधैः । तस्माद्भार्या नरः पश्येन्मातृवत्पुत्रमातरं ।

२०२५

भार्यायां जनितं पुत्रमादर्शयिष्व चाननं । ह्लादते जनिता प्रेत्य स्वर्गं प्राप्येव पुण्यकृत् ।

दह्यमाना मनोदुःखैर्याधिभिश्चातुरा नराः । ह्लादन्ते स्त्रेषु दारेषु धर्मार्ताः सलिलेष्विव ।

सुसंरब्धोऽपि रामाणां न कुर्यादप्रियं नरः । रतिं प्रीतिञ्च धर्मञ्च तास्त्रायत्तमवेक्ष्य हि ।

आत्मनो जन्मनः चेन्न पुण्यं रामाः सनातनं । शृणोणामपि काशक्तिः स्रष्टुं रामासृते प्रजा ।

प्रतिपद्य पदा स्त्रुधरणीरेणुगुण्डितः । पितुरास्त्रियतेऽङ्गानि किमस्यभ्यधिकं ततः ।

२०३०

स त्वं स्वयमभिप्राप्तं साभिलाषमिमं सुतं । प्रेक्षमाणं कटाक्षेण किमर्थमवमन्यसे ।

अण्डानि विभ्रति खानि न भिन्दन्ति पिपीलिकाः । न भरेयाः कथन्तु त्वं धर्मज्ञः सन् स्वमात्मजं ।

न वाससां न रामाणां नापांस्पर्शस्तथाविधः । शिशोरालिङ्ग्यमानस्य स्पर्शः सुनोर्यथासुखः ।

ब्राह्मणे द्विपदां श्रेष्ठे गौश्वरिष्ठा चतुष्पदां । गुरुर्गरीयसां श्रेष्ठः पुत्रः स्वर्गवतां वरः ।

स्पृशतु त्वां समास्त्रिय पुत्रोऽयं प्रियदर्शनः । पुत्रस्पर्शात्सुखतरः स्पर्शा लोके न विद्यते ।

२०३५

त्रिषु वर्षेषु पूर्णेषु प्रजाताऽहमरिन्दम । इमं कुमारं राजेन्द्र तव शोकविनाशनं ।

आहर्त्ता वाजिमेधस्य शतसङ्ख्यस्य पौरव । इति वागन्तरीक्षे मां सूतकेऽभ्यवदत्पुरा ।

ननु नामाङ्कमारेण्य स्नेहाद्भ्रामान्तरं गताः । मूर्ध्नि पुत्रानुपाधाय प्रतिनन्दन्ति मानवाः ।

वेदेष्वपि वदन्तोमं सन्त्वग्रामं द्विजातयः । जातकर्म्मणि पुत्राणां तवापि विदितं तथा ।

अङ्गादङ्गात्सम्भवसि हृदयादधिजायसे । आत्मा वै पुत्रनामासि स जीव शरदः शतं ।

२०४०

जीवितं त्वदधीनं मे सन्तानमपि चाक्षयं । तस्मात्त्वं जीव मे पुत्र सुसुखी शरदां शतं ।

त्वदङ्गेभ्यः प्रसृतोऽयं पुरुषात्पुरुषोऽपरः । सरसीवामले त्मानं द्वितीयं पश्य वै सुतं ।

यथाह्वाहवनीयोऽग्निर्गार्हपत्यात्प्रणोयते । तथा त्वत्तः प्रसृतोऽयं त्वमेकः सन् द्विधाकृतः ।

मृगावकृष्टेन पुरा मृगयां परिधावता । अहमासादिता राजन् कुमारी पितुराश्रमे ।

उर्वशीपूर्वचित्तिश्च सहजन्त्या च मेनका । विश्वाची च घृताची च षडेवाप्सरसावराः ।

२०४५

तासां सा मेनका नाम ब्रह्मयोनिवराप्सराः । दिवः सम्प्राप्य जगतीं विश्वामित्रादजीजनत् ।

सा मां हिमवतः प्रस्थे सुषुप्ते मेनकाऽप्सराः । अवकीर्य च मां याता परात्मजमिवासती ।

किन्तु कर्माशुभं पूर्वं कृतवत्यन्यजन्मनि । यदहं बान्धवैस्त्वया बाल्ये सम्प्रति च त्वया ।